

5 *Veiligheid, stabiliteit en respect*

“De overheid zou meer gebruik moeten maken van particuliere beveiligingsdiensten om extra blauw op straat te krijgen.”

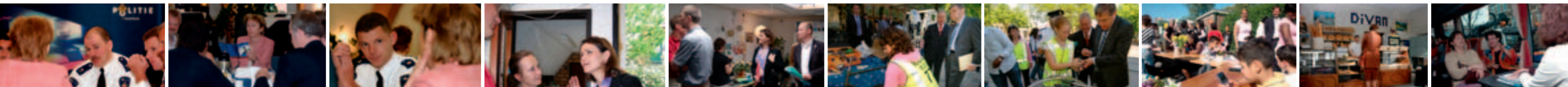
Sean Caesar en Marco Schaap

MISSIE

We willen een samenleving waarin mensen zich veilig, vertrouwd en met elkaar verbonden voelen. Een samenleving waarin wederzijds respect de norm is, waarin we elkaar geen overlast bezorgen en waarin geweld een uitzondering is, net als diefstal, vernieling en andere vormen van criminaliteit. Zo'n samenleving kan alleen worden bereikt als het streven daarnaar breed wordt omarmd, niet alleen in woorden maar ook in daden. Burgers en ondernemingen kunnen daarin veel betekenen op grond van hun eigen verantwoordelijkheid. Van de overheid mag worden verwacht dat zij weet op te treden wanneer de veiligheid echt in de knel komt. Alleen dan is onze samenleving een rechtsstaat in de volle zin van het woord.

Uit het Coalitieakkoord

Veiligheid is een kerntaak van de overheid en een basisvoorwaarde voor een samenleving waarin mensen zich vertrouwd, vrij en verbonden voelen.

PROBLEEMANALYSE

Nederland is veiliger geworden

Ons land is in de afgelopen jaren veiliger geworden. De criminaliteit is ten opzichte van 2002 duidelijk gedaald: er zijn minder inbraken in woningen en bedrijven, het aantal gestolen fietsen is afgenomen en er is over de hele periode minder geweld geregistreerd. Burgers geven aan dat ze minder last hebben van overlast en verloedering. Men voelt zich ook een stuk veiliger dan 5 jaar geleden. Het gaat dus de goede kant op. Toch is dat geen reden om rustig achterover te leunen.

Maar nog niet veilig genoeg

Het in het vorige Veiligheidsprogramma gestelde doel om de criminaliteit met een kwart te verminderen, is nog niet bereikt. Er moet dus nog

een slag worden gemaakt. Die moet er toe leiden dat Nederland in vergelijking met andere Europese landen niet meer zo hoog scoort als het om criminaliteit gaat. Nieuwe vormen van criminaliteit, zoals 'cybercrime', moeten worden aangepakt. Het functioneren van politie en OM wordt versterkt en nieuwe technologie wordt ingezet om de opsporing te faciliteren. In de bestrijding van overlast moet nog een grotere slag worden gemaakt om tot een aanvaardbaar niveau te komen. De agressie in de samenleving, die zich uit in een verruwing van omgangsvormen, lijkt nog niet minder te worden. Door polarisatie kunnen bevolkingsgroepen tegenover elkaar komen te staan.

Een houding van respect

Een respectvolle omgang van burgers met elkaar – zowel

individueel als in de relaties tussen groepen – is een essentiële voorwaarde voor maatschappelijke samenhang, binding en veiligheid. Vrijheid zonder angst is onmogelijk en veiligheid wil realiseren, moet respect kunnen geven. Te lang is de individualiteit als ultieme norm gehanteerd en lag het stellen van regels voor de omgang in het maatschappelijke verkeer in de taboesfeer. De debatten over het thema waarden en normen hebben die trend doorbroken. Bij de

vertaling van het thema respect naar concrete activiteiten is het zaak aan te sluiten bij initiatieven van mensen zelf in buurten, wijken, verenigingen, organisaties en bedrijven. De aanpak dient vooral praktisch te zijn. De verantwoordelijkheid dient zo dicht mogelijk bij de burgers te liggen.

Accent op preventie

De strafrechtelijke basis is in de afgelopen jaren verstevigd: het vermogen van de politie om criminaliteit op te helderen is fors gegroeid, strafzaken zijn een stuk sneller afgedaan, volwassen

oplossing van veel veiligheidsproblemen hebben. Veiligheid kan niet los worden gezien van wat het kabinet op andere terreinen doet. De inspanningen om te komen tot een goede opvoeding, voldoende werk en

De overheidsorganisatie op orde

De overheid moet klaar staan als de veiligheid van haar burgers in gevaar komt. Dat geldt voor de politie, voor justitie, voor defensie, voor de brandweer, voor de organisatie van crisisbeheersing en rampenbestrijding (veiligheidsregio's) en voor terrorismebestrijding. De komende jaren zet het kabinet zich in voor verdere verbeteringen bij deze organisaties.

De overheid moet klaar staan als de veiligheid van haar burgers in gevaar komt.

verdachten hoeven niet meer te worden heengezonden omdat er geen plaats is in de gevangenis. Burgers en ondernemingen zijn in de eerste plaats zelf aan zet om zich te beschermen tegen onveiligheid. Er is ook een actieve rol weggelegd voor het maatschappelijk middenveld. Preventie staat daarbij voorop. Gemeenten verdienen steun van de rijksoverheid in de regisserende rol die ze bij de

scholing, een gezonde economie en leefbare wijken dragen bij aan een veilige samenleving waarin mensen zich vertrouwd voelen.

"Veiligheid en respect op straat. Daar moet de prioriteit liggen."

Emrah Aydogdu

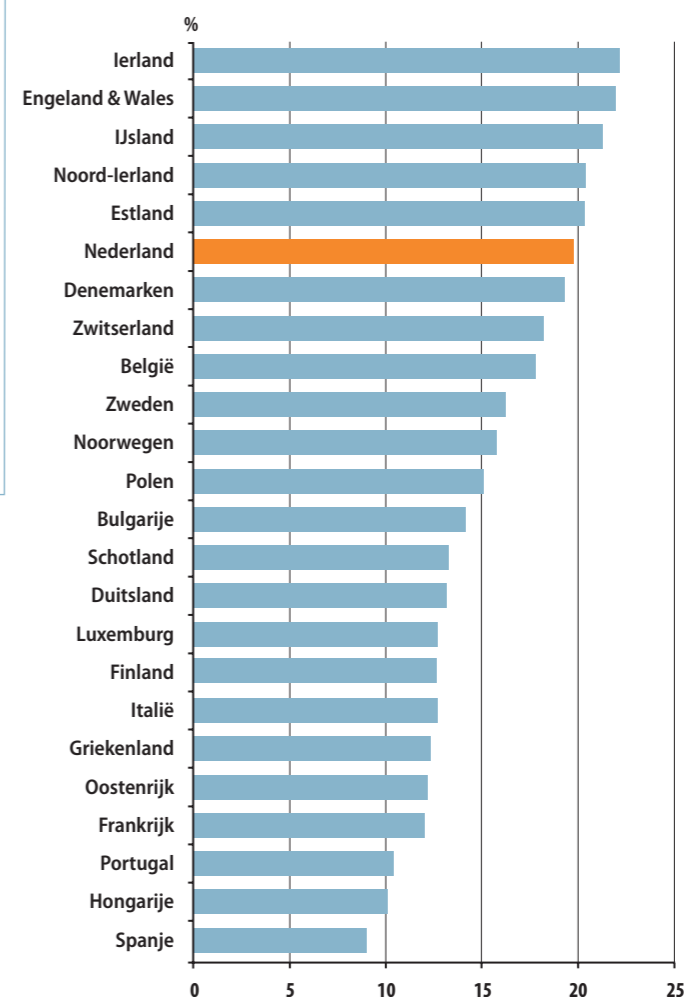
Mijn idee

Gerben Bootsma

"Als weggebruiker wil ik graag duidelijkheid over verkeersmaatregelen. En daarnaast meer duidelijkheid over de prioriteiten die worden gesteld. Ik wil weten waarom ik op een bepaald stuk maar 80 mag rijden en geen 100. Of waarom ook 's nachts op een leeg wegdek een beperking van 90 km per uur blijft gelden. Als ik weet waarom bepaalde maatregelen gelden is het makkelijker om ze te accepteren en scheelt het irritaties bij weggebruikers."

Bron: www.samenwerkenaannederland.nl, 2007

NEDERLAND SCOORT HOOG IN EUROPA BIJ CRIMINALITEIT TEGEN BURGERS, 2004

Bron: Van Dijk, J.J.M., Van Kesteren, J.N. & Smit, P. Criminal Victimization in Global Perspective. 2007

Nederland staat op de 6de plaats in Europa als het om criminaliteit tegen burgers gaat. Dat wordt vooral veroorzaakt door het hoge niveau van fietsdiefstallen. Ook het niveau van bedreigingen en mishandeling ligt betrekkelijk hoog. De laatste vijf à tien jaar daalt in Europa de criminaliteit.

DOELSTELLINGEN

5.1 RESPECT

49 Door gerichte maatregelen bevorderen van een respectvolle omgang van mensen met elkaar en van fatsoen in het maatschappelijke verkeer

Toelichting

Het doel wordt uitgewerkt in concrete maatregelen:

- totstandkoming van gedragscodes in onder meer wijk, buurt, school en sportvereniging, met toezicht op de naleving. Initiatieven van scholen, sportverenigingen en werkgevers om respect te bevorderen met gedragscodes ondersteunt de overheid actief. Het kabinet ondersteunt ook buurtbemiddeling en bemiddeling op scholen. Er komt een meldpunt integriteit-aantastingen bij de overheid;
- tegengaan van asociaal gedrag in het verkeer en openbaar vervoer. Vrijwel iedereen ziet dat het 'korte lontje' de laatste

tien jaar sterk is opgekomen, vooral in het verkeer. Er zijn publiciteitscampagnes geweest en de politie is meer gaan letten op dingen als bumperkleven;

- het normeren van het vergunningenbeleid bij manifestaties die een risico inhouden voor kwetsbare groepen als jeugdigen. Een actueel voorbeeld zijn de zogenaamde urban-feesten waarbij sprake was van seksuele ontsporingen. Het kabinet zal in overleg treden met de gemeenten om tot gezamenlijk gedragen richtlijnen te komen voor het vergunningenbeleid. Het is aan de overheid om een goed voorbeeld te geven en duidelijke grenzen te stellen, zeker waar het jongeren betreft. Het gedogen van dergelijke feesten past daar niet bij. In het overleg met gemeenten, onder andere via de VNG, zal het kabinet deze problematiek aan de orde stellen;
- veiliger maken van het media-aanbod. Door middel van gedragscodes voor audiovisuele media wordt een dam opgeworpen tegen de verloederding in onder meer reality-programma's en videoclip. Daarbij wordt

voortgebouwd op bestaande afspraken over bijvoorbeeld de kijkwijzer;

- aanpakken van agressie tegen werknemers met publieke taak. In de afgelopen decennia hebben mensen die een publieke taak uitvoeren, zoals verplegers, leraren, agenten en conducteurs, te maken gekregen met meer agressie en geweld. Met het programma 'Een veilige publieke taak' wil het kabinet de voorwaarden scheppen waaronder werknemers en werkgevers van organisaties met publieke taken deze op een veilige wijze kunnen uitvoeren. Medio 2007 is een plan van aanpak voor de komende jaren gereed;
- wanneer aangifte van discriminatie wordt gedaan, zal deze altijd serieuze behandeling van politie en justitie krijgen.

Dialogoog

Mensen noemen in volgorde van belangrijkheid de volgende grieven die samenhangen met gebrek aan respect: asociaal

gedrag in het verkeer, respectloos gedrag van jongeren tegen ouderen en van burgers tegenover gezagsdragers/hulpverleners, discriminerend gedrag, het pesten van kinderen op internet, asociaal gedrag in het openbaar vervoer, respectloos gedrag tegen leerkrachten, seksistisch gedrag en respectloos gedrag van gezagsdragers/hulpverleners tegenover burgers. Overigens vindt men dat bevordering van respect vooral een opdracht voor mensen zelf is. (Gesprekken van Justitie met burgers, Intomart 2007).

Uit onderzoek blijkt dat 54% van de overheidsmedewerkers in de afgelopen 12 maanden te maken heeft gehad met vooral (verbale) agressie van burgers met wie ze van doen hebben. Een werkbezoek aan Rotterdam heeft de minister van BZK extra alert gemaakt op de noodzaak van streng straffen en van een landelijk registratiesysteem.

5.2 AANPAK VAN AGRESSIE, GEWELD, DIEFSTAL EN CRIMINALITEIT TEGEN ONDERNEMINGEN

50 Een reductie van de criminaliteit met 25% in 2010 ten opzichte van 2002 door:

- 19% minder geweldsdelicten
- 5% minder vermogensdelicten
- verbetering ophelderingspercentage met 15%
- daling criminaliteit tegen ondernemingen met 25%
- daling recidive met 10%-punt.

Toelichting

Het kabinet werkt toe naar een reductie van de criminaliteit en de overlast van tenminste 25% in 2010 ten opzichte van 2002. Bij de aanpak van agressie en

geweld krijgen huiselijk geweld en eengerelateerd geweld speciale aandacht. Mensen die zich in huiselijke kring schuldig maken aan geweld, krijgen te maken met een tijdelijk huisverbod. Onmiddellijke hulpverlening (crisisinterventieteams en 24-uurs bereikbaarheid) moet voorkomen dat zaken uit de hand lopen. Het kabinet pakt privacybelemmeringen voor betrokken beroeps groepen aan en stimuleert onderzoek naar en ontwikkeling van preventieprogramma's.

Er komen 500 'forensische assistenten' bij de politie, die vooral bij inbraken in woningen en bedrijven sporenonderzoek doen. Daardoor zullen meer daders worden gevonden, bijvoorbeeld wanneer zij DNA achterlieten op de plaats van het delict. Doelstelling is het ophelderingspercentage te verhogen met 15% in 2010.

De criminaliteit tegen bedrijven is fors gedaald. Vooral de sterke vermindering van het aantal winkeldiefstallen droeg daaraan bij. Nu kan meer aandacht uitgaan naar bijvoorbeeld diefstal in de bouw, vernieling in de detailhandel en geweld in de horeca. Overheid en bedrijfsleven hebben al afspraken gemaakt over de aanpak van criminaliteit van werknemers, met een sterke nadruk op preventie maar ook door het verschaffen van duidelijkheid over de situaties waarin politie en justitie aan zet zijn. Verdere afspraken over de aanpak van criminaliteit tegen ondernemingen zullen in het Nationaal Platform Criminaliteitsbeheersing worden gemaakt (Actieplan Veilig Ondernemen III).

Het kabinet kiest voor een persoonsgerichte aanpak bij risicojongeren en recidivisten. Soms zal dat een harde aanpak moeten zijn om te verhinderen

dat men door blijft gaan met het plegen van delicten. Vaak zullen er andere mogelijkheden zijn om de delinquent op het rechte pad te houden of weer te brengen. Bijvoorbeeld door het tot stand brengen van een positieve binding met de samenleving. Er zijn jongeren die hun crimineel en overlastgevend gedrag niet wensen te stoppen. Wanneer zware mogelijkheden zoals jeugddetentie (nog) niet aan de orde zijn, kunnen gedragsbeïnvloedende maatregelen soelaas bieden. Aan probleemjongeren zonder zicht op opleiding of baan wil het kabinet perspectief bieden door de landelijke invoering van campussen die gericht zijn op scholing en arbeidstoeleiding.

Dialogoog

Overheid en bedrijfsleven hebben al afspraken gemaakt over de aanpak van criminaliteit van werknemers. Verdere afspraken over de aanpak van criminaliteit tegen ondernemingen zullen in het Nationaal Platform Criminaliteitsbeheersing worden gemaakt (Actieplan Veilig Ondernemen III). Met alle gemeenten worden afspraken gemaakt over sluitende nazorg voor mensen die met justitie te maken hebben (gehad).

Gedragscodes

Gedragscodes kunnen zeker een goede betekenis hebben om negatief gedrag in te dammen. Maar dat gaat niet vanzelf – ze moeten op concreet en waarneembaar gedrag slaan, ze moeten voor eenieder herkenbaar zijn en ze moeten zichtbaar gehandhaafd worden. Gedragscodes kunnen niet zomaar van bovenaf gedropt worden: met betrokkenen moet gemeenschappelijk de zin en de inhoud van de code besproken worden. Dit komt uit een evaluatie van 9 gedragscodeprojecten in o.a. scholen en gemeenten 'De waarde van de norm' (zie www.hetccv.nl)

"Prachtwijken krijg je niet alleen met nieuwe huizen. Bewoners moeten ook respect hebben voor elkaar. Niemand in oude wijken hoeft zijn afkomst of identiteit te verloochenen, maar iedereen moet zich wel fatsoenlijk gedragen."

D. van der Haas

PROJECT

Veiligheid begint bij voorkomen

Het substantieel verminderen van criminaliteit en overlast door preventie

In dit project komen de maatregelen bijeen die een bijdrage moeten leveren aan het doel de criminaliteit en de overlast substantieel te verminderen. Het project kent een integrale werkwijze, met acties van lokaal bestuur én de rijksoverheid en preventieve inspanningen in combinatie met repressie.

De preventie betreft de burgers die veel criminaliteit en overlast veroorzaken of dat dreigen te doen. Om dat te

voorkomen is een persoonsgerichte benadering nodig waarin het er vooral om gaat dat de verschillende diensten samenwerken. Daarnaast is aandacht geboden voor het aanpakken van de omstandigheden die criminaliteit en overlast bevorderen. Zo kan het terugdringen van alcoholgebruik agressie helpen beteugelen. Technische maatregelen zijn nuttig om bijvoorbeeld fietsen te beschermen tegen diefstal.

51 100.000 minder gestolen fietsen in 2010 ten opzichte van 2006

Toelichting

De laatste jaren is het aantal fietsendiefstallen flink vermindert. Toch blijft het huidige niveau van zo'n 750.000 gestolen fietsen per jaar onaanvaardbaar hoog. Dit vraagt om extra preventieve maatregelen, zoals meer en veilige stallingmogelijkheden, benutting van het landelijke registratiesysteem van gestolen fietsen en technische beschermingsmethoden ('tags'). Het kabinet bevordert dat bestuurlijke toezichthouders een taak krijgen bij de controle op gestolen fietsen. Heling wordt tegengegaan. Niet alleen door helers aan te pakken, maar ook door te regelen dat burgers die een fiets willen (ver)kopen zelf kunnen controleren of de fiets gestolen is.

Dialogo

In het gesprek met burgers op 21 mei werd fietsendiefstal specifiek naar voren gebracht als ergernis. Voorgesteld werd om een fietsendiefstalmeldpunt in te stellen, zodat makkelijker kan worden bekeken welke fiets gestolen is. Het kabinet neemt deze suggestie dus over.

5.3 AANPAK OVERLAST EN VERLOEDERING

52 Een kwart minder fysieke verloedering en ernstige sociale overlast in 2010 ten opzichte van 2002

Toelichting

Maatregelen om deze doelstelling te bereiken komen in het actieplan Overlast en Verloedering. Gemeenten worden door dit actieplan ondersteund in hun benadering van hangjongeren, drugsverslaafden, dak- en thuislozen, uitgaansoverlast, woonoverlast en verloedering als gevolg van graffiti en vernieling. De ondersteuning bestaat bv. uit het aanreiken van methoden om schade van graffiti op daders te verhalen. Het gericht verstrekken van heroïne op medische gronden kan ook een instrument zijn.

Overlast en verloedering zijn voor een groot deel wijkgebonden. In het project Actieplan Krachtwijken wordt in wijken geïnvesteerd. Overlastbestrijding krijgt ook daarbij de benodigde aandacht.

Het krachtig bestrijden van illegaal verblijf van mensen is eveneens van belang om verloedering en overlast tegen te gaan.

Dialogo

In bezoeken aan onder andere Den Helder en Rotterdam zijn de problemen van sociale overlast en fysieke verloedering indringend onder de aandacht van het kabinet gebracht.

53 500 extra wijkagenten

Toelichting

De politie zal in de periode tot eind 2010 500 extra wijkagenten inzetten in buurten en wijken met veel overlast. Met hun kennis van de wijk en zijn bewoners, kunnen zij veel narigheid voorkomen of in een vroeg stadium indammen. De overlast zal ook bestreden worden met nieuwe instrumenten als de bestuurlijke boete voor lichte overtredingen, de nieuwe afdoening door het OM, en de mogelijkheid voor burgemeester en officier van justitie om gedragsaanwijzingen te geven bij ernstige overlast.

Dialogo

Mensen in wijken geven aan dat hun gevoel van veiligheid toeneemt als er een herkenbaar en toegankelijk persoon is om aan te spreken bij problemen.

54 Uiterlijk in 2011 geen coffeeshops meer in de nabijheid van scholen

Toelichting

De beschikbaarheid van softdrugs voor jongeren moet minder gemakkelijk worden. Uiterlijk in 2011 zullen alle gemeenten een minimale afstand tussen scholen en coffeeshops als criterium vaststellen en toepassen. Ten aanzien van de gestelde criteria wordt geen gedoogbeleid gevoerd. Bij illegale drugsteelt en -verkoop of bij andere overtredingen worden coffeeshops zonder pardon gesloten. Coffeeshops in de grensstreek worden tegengegaan. Over het te voeren coffeeshopbeleid is nader overleg met de gemeenten voorzien.

Dialogo

Op de site wietvrij.nl hebben burgers kunnen aangeven welke coffeeshops naar hun mening te dicht bij scholen zijn gevestigd. Er zijn 80 concrete voorbeelden aangedragen.

55 Aanpak overmatig alcoholgebruik door jongeren

Toelichting

Alcoholgebruik is samen met drugsgebruik de aanjager van geweld met name in het uitgaansleven. Om dit in te dammen wil het kabinet beziën hoe de verkrijgbaarheid van alcohol vooral voor jongeren beperkt kan worden. Strenger toezicht is nodig op het verbod op verkoop aan minderjarigen. Er komen pilot-projecten met een intensieve controle van de leeftijdsgrenzen door de gemeenten en de politie. Het kabinet stelt gemeenten in staat op basis van eigen afwegingen, de leeftijdsgrens rond de verkoop (en wellicht in de toekomst het bezit) van alcohol te verhogen van 16 naar 18 jaar.

De branche, de gemeenten, ouders en jongeren gaan in gesprek over de sluitingstijden van horecagelegenheden, ook om 'voordrinken' tegen te gaan.

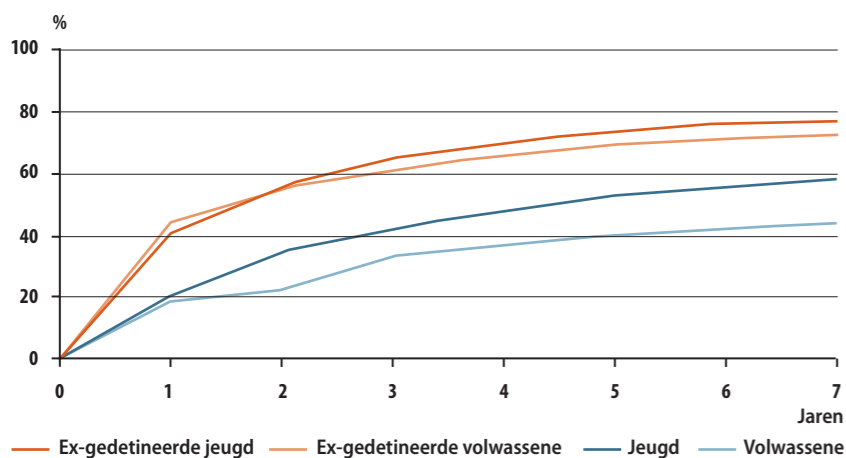
Dialogo

De ministers van BZK, Justitie en Jeugd en Gezin hebben tijdens werkbezoeken intensief gepraat met ouders, jongeren en jongerenwerkers. Ouders maken zich zorgen over het drinkgedrag van jongeren. Jongeren onder de 16 ervaren nauwelijks een drempel bij de aanschaf en het gebruik van alcohol. Intensiever toezicht op de leeftijdsgrenzen voor de aanschaf van alcohol en het neerleggen van de uitvoering van dit toezicht bij de gemeenten krijgen bijval. Het optrekken van de leeftijdsgrens en het verbieden van verkoop in supermarkten worden als meest effectieve maatregelen beschouwd.

- Sinds 2002 is de criminaliteit tegen burgers in Nederland fors gedaald.
- De geweldsmisdrijven zijn 6% gedaald tot een niveau van 1,1 mln. Er is dus nog 19% te gaan. Hierbij de aantekening dat het meest recente jaar een stijging laat zien. Deze ontwikkelingen gelden zowel de bedreigingen en mishandelingen, als seksuele delicten.
- De vermogensdelicten zijn 20% gedaald tot een niveau van 1,3 mln. T.o.v. 2002 moet nog 5% gerealiseerd worden.
- Het gevoel van veiligheid blijft sinds 2002 voortdurend toenemen: waar in 2002 nog 31% van de burgers zich tenminste 'wel eens' onveilig voelde, is dat teruggelopen naar 22%.
- Per jaar komen ruim 57.000 meldingen van huiselijk geweld bij de politie binnen. Bekend is dat slechts ongeveer 12% van alle huiselijk geweld-zaken bij de politie gemeld wordt. Dat betekent dat zich jaarlijks ongeveer 500.000 huiselijk geweldincidenten zouden voordoen. Uit recent onderzoek blijkt dat jaarlijks tenminste 107.200 kinderen slachtoffer zijn van kindermishandeling.

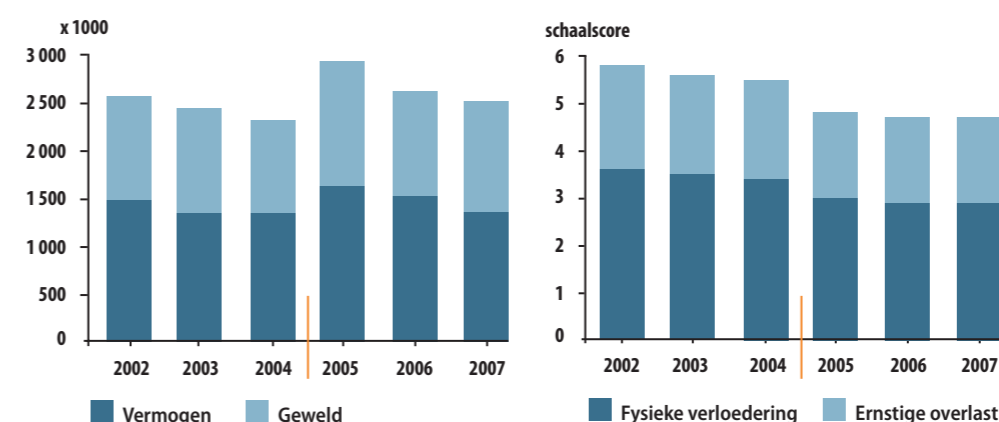
In verband met methodologische verschillen is er sprake van trendbreuk tussen 2004 en 2005

HOGRECIDIVE BIJ SOMMIGE DELINQUENTEN

- 40-60% van de delinquenten die met justitie in aanraking komen, vallen in herhaling – dit ligt op 70-80% van degenen die in de gevangenis of jeugdinstelling terecht kwamen.
- Risicofactoren voor recidive zijn: geslacht (mannen), reeds vroeg op 12-14 jarige leeftijd in aanraking met politie wegens delicten, vroeg ook al geweld toegepast, aantal eerdere contacten met politie en justitie. Ook onder groepen afkomstig uit Noord-Afrika (Marokko) of Caribische gebied (Antillen) wordt een hoog respectievelijk lang patroon van herhaling aangetroffen.

CRIMINALITEIT EN OVERLAST BIJ BURGERS DAALT

Bron: CBS/POLS t/m 2004; vanaf 2005 Veiligheidsmonitor Rijk

Bron: Politie-monitor Bevolking t/m 2004; Veiligheidsmonitor Rijk vanaf 2005

5.4 IDENTITEITS- VASTSTELLING, TECHNOLOGIE EN INFORMATIE- UITWISSELING

56 Nieuw identificatie- systeem in 2010 in gebruik

Toelichting

Een eenduidige vaststelling van de identiteit van personen in de justitiële keten is van groot belang. Belangrijke voorwaarde daarvoor is de echtheid en controleerbaarheid van de gegevens op documenten. Hiervoor wordt ook het vinger-afdrukkensysteem van de politie gebruikt. Dit systeem, dat ook van groot belang is voor het vreemdelingenbeleid, wordt gemoderniseerd. Er wordt een Nationaal Research- en Development programma opgezet om nieuwe methoden en technieken te ontwikkelen. In dit programma is ook aandacht voor de toepassing daarvan voor het brede veld van maatschappelijke veiligheid: van overlast en criminaliteit tot crisisbeheersing en rampenbestrijding.

5.5 BESTRIJDING VAN VORMEN VAN ERNSTIGE CRIMINALITEIT

57 Een steviger aanpak van georganiseerde misdaad, fraude en cybercrime

Toelichting

Financieel-economische criminaliteit tast het vertrouwen aan dat burgers hebben in het economische verkeer. Er is inmiddels een actieprogramma opgezet voor de aanpak van financieel-economische criminaliteit, met speciale aandacht voor bestrijding van witwassen van crimineel geld en voordeelontneming bij criminele activiteiten. Georganiseerde misdaad wordt de voet dwars gezet. De wet BIBOB helpt daarbij. Deze wet geeft bestuursorganen een

instrument om de integriteit te toetsen van partners met wie zij zaken doen. Daarmee kan voorkomen worden dat de georganiseerde misdaad (bijvoorbeeld in de vastgoedsector) vaste grond onder de voeten krijgt. Het kabinet stimuleert een krachtig gebruik van BIBOB. Het aantal aanvragen moet van 250 naar 500 in de periode 2007-2011. Nog in 2007 zal een actieplan Bestuurlijke Aanpak van overlast en criminaliteit aan de Tweede Kamer gestuurd worden. Het actieplan bevat onder meer de oprichting van regionale expertisecentra waar gemeenten terecht kunnen voor ondersteuning bij BIBOB-trajecten en de bestuurlijke aanpak van witwaspraktijken in de vastgoedsector.

Een programma voor de aanpak van cybercrime voor 2008 en verder voorziet in voorlichtende activiteiten voor burgers en ondernemingen en het tegengaan van extreme uitingen in elektronische netwerken.

58 Prostitutie onderwerpen aan scherper vergunningenbeleid

Toelichting

Het kabinet werkt een kaderwet voor de prostitutie uit met een vergunningverplichting voor gemeenten die betrekking heeft op verschillende vormen van seksindustrie (bordelen, escortbedrijven). Hierbij wordt de mogelijkheid gecreëerd voor de 'nuloptie' te kiezen (geen prostitutiebedrijven). Gemeenten zullen hun vergunningen beter handhaven. Daarnaast zal justitie streng optreden tegen criminele misstanden in de prostitutiebranche, in het bijzonder waar sprake is van bedreiging, intimidatie en mensenhandel. Onderzocht zal worden of de klant persoonlijk strafrechtelijk aansprakelijk kan worden gesteld als sprake is van illegale prostituties en andere misstanden.

5.6 TERRORISME- BESTRIJDING EN TEGENGAAN RADICALISERING

59 Het tegengaan van radicalisering

Toelichting

Radicalisering bedreigt de samenhang in ons land. Individuen en groepen zoeken de confrontatie met elkaar, keren zich af van de samenleving en kiezen mogelijk voor geweld. Om dit alles te voorkomen, staat de lokale aanpak vanuit de gemeenten voorop. Gemeenten werken aan preventie, signalering én interventie, samen met wijkagenten, jeugdwerkers, leraren en leerplichtambtenaren. In 2007 wordt een nulmeting 'polarisatie en radicalisering' uitgevoerd. Op basis van deze nulmeting wordt geconcretiseerd met welk percentage de feitelijk ervaren polarisatie en radicalisering in 2010 moeten zijn afgenomen. Maar een lokale aanpak alleen volstaat niet. Radicaliseringsprocessen kunnen zich via internet snel voltrekken.

Niet alleen voor het tegengaan van radicalisering, maar ook uit het oogpunt van terrorismebestrijding is een effectief systeem van monitoring en surveillance op het internet en een goed functionerend meldpunt cybercrime van belang. Providers krijgen het verzoek om strafbare uitingen en informatie bestemd voor terroristische doeleinden te blokkeren. Ook wordt de mogelijkheid onderzocht van een verbod op het doorgeven van strafbare uitingen op grond van artikel 54a van het Wetboek van Strafrecht. Het kabinet zal in internationaal verband aandacht blijven vragen voor het tegengaan van radicalisering via internet. Spoedig zal de wet worden ingediend waarin de minister van Justitie doorzettingsmacht krijgt bij terrorismebestrijding.

60 Versterken verdediging tegen catastrofaal terrorisme

Toelichting

Een aanslag in Nederland met behulp van chemische, biologische, radiologische of nucleaire (CBRN) middelen kan grote effecten hebben. In de bescherming hiertegen is een inhaalslag noodzakelijk, gegeven de taxatie van de kans op een dergelijke aanslag. Dat vergt preventieve maatregelen ter fysieke beveiliging in publieke onderzoeksinstituten (laboratoria, ziekenhuizen en universiteiten). Meer dan voorheen zal beveiliging een vast onderdeel van de bedrijfsvoering moeten zijn – hiervoor zal nadrukkelijk aandacht moeten zijn binnen de betrokken sectoren. Hiernaast is het nodig om voldoende gekwalificeerd personeel en materieel klaar te hebben staan, indien zich onverhoopt toch een aanslag zou voordoen. De capaciteit die bij de politie nodig is voor de bewaking van objecten en personen die onder dreiging staan wordt op orde gebracht, alsmede die van de AIVD.

5.7 EFFECTIEVE ORGANISATIE VAN DE VEILIGHEIDSKETEN

61 Samenwerkings- verbanden binnen de organisatie van de veiligheid worden versterkt met betrokkenheid van de burger

Toelichting

In 2007 dient het kabinet een wetsvoorstel bij de Tweede Kamer in waarin de lokale regierol van gemeenten op veiligheidsgebied is vastgelegd. In het bestuursakkoord Rijk-VNG wordt een aparte veiligheidsparagraaf opgenomen, waarin is opgenomen hoe de gemeenten kunnen bijdragen aan de realisatie van de doelstellingen in dit Beleidsprogramma. Eind 2008 zal bekeken worden of het nodig is het politiebestedel verder aan te passen. In samenspraak met de korpsbeheerders benoemt het kabinet in juni 2007 concrete voorwaarden waaraan de samenwerking en het gemeenschappelijk

Sluipende criminaliteit

Het European Consumer Centre Network ziet in 2006 een verdubbeling in één jaar van de grensoverschrijdende 'elektronische handel', waaronder fraude.

Diverse bronnen wijzen op een explosieve toename van identiteitsdiefstal: wereldwijd kent dit miljoenen slachtoffers, met een schade voor burgers en ondernemingen die in de vele miljarden loopt.

"In de strafbepaling zou consequent gekeken kunnen worden naar de oorzaken van ongewenst gedrag. Soms kan het helpen om iemand verplicht te behandelen voor alcoholmisbruik. Dat is effectiever dan iemand enkel te beboeten of enkele dagen op te sluiten."

Hedwig Suijling

functioneren van de politie eind 2008 moeten voldoen. Deze criteria hebben betrekking op de terreinen ICT, personeel, materieel en bovenregionale samenwerking. De landelijke prioriteiten van de politie zullen betrekking hebben op jeugd, geweldsreductie, wijkaanpak en versterking van de opsporing (kwaliteit en minimaal aantal zaken voor het OM). Het kabinet wil toe naar een opener, mensgericht en sociaal veilig klimaat binnen de politie waarbij de kwaliteiten van een verscheidenheid aan mensen tot hun recht komen. Daarvoor werkt de politie toe naar een meer divers samengestelde politieorganisatie. Op specifieke terreinen is versterking van capaciteit en kwaliteit nodig (zoals cyber-crime, financieel-economische criminaliteit en georganiseerde misdaad); er zal meer personeel worden opgeleid. Ook zet het kabinet in op een kwaliteitsimpuls in de rechtspraak en de rechtspleging, onder andere door meer inzet van deskundigen. Omdat de inzet van meer politie meer strafzaken oplevert, wordt ook de justitieketen versterkt. Veel criminaliteit

heeft een internationale dimensie of is zonder internationale samenwerking niet op te lossen. Het kabinet zal zich inspannen om vooral de praktische operationele samenwerking te bevorderen.

Dialogo

Betrokken burgers versterken de veiligheid van hun leefomgeving. Door middel van Burgernet kunnen bewoners worden geïnformeerd over veiligheids- en leefbaarheidaspecten in hun wijk en kunnen ze worden betrokken bij opsporingsactiviteiten van de politie. Burgernet wordt na een proefperiode (5 pilots in 2008), bij positieve evaluatie, landelijk ingevoerd. Ook worden de mogelijkheden tot het doen van anonieme of afgeschermdde aangifte nader onderzocht.

62 Veiligheidshuizen in grotere steden

Toelichting

In de grotere steden komen veiligheidshuizen waarin gemeenten, jeugd- en zorginstellingen, politie en justitie samenwerken in de aanpak van criminaliteit en overlast. Preventie en repressie worden hierin effectief op elkaar afgestemd.

Dialogo

In het Veiligheidshuis Tilburg werken 11 instanties samen om de stad veiliger te maken. Organisaties zitten dicht bij elkaar en treden snel en effectief op tegen criminaliteit en overlast, met aandacht voor zowel het slachtoffer als de dader. Risicjongeren en veelplegers krijgen bijzondere aandacht. Deze en andere tijdens werkbezoeken intensief besproken goede voorbeelden staan model voor de verdere aanpak.

5.8 CRISIS-BEHEERSING EN RAMPENBESTRIJDING

63 Veiligheidsregio's zijn georganiseerd en de rampenbestrijding voldoet eind 2009 aan de basisvereisten

Toelichting

Met de veiligheidsregio's wil het kabinet een professionele organisatie tot stand brengen voor een adequate regionale aanpak van rampen- en crisis-situaties. Een goede informatievoorziening met een publiek geborgde meldkamer als spil maakt daar deel van uit, evenals een goede organisatie van de publieksvoorlichting met een centraal publieksinformatie-nummer bij rampen. De GGD- en GHOR-regio's zullen uiterlijk 2010 gelijk zijn.

Het kabinet legt de basisvereisten waaraan de veiligheidsregio's moeten voldoen, wettelijk vast. Daarnaast sluit het kabinet meerjarige convenanten met de regio's die door willen groeien

naar volledige regionalisering van de brandweer, met invulling van alle basisvereisten. De inspectie OOV zal periodiek toetsen in hoeverre de organisatie van de crisisbeheersing en rampenbestrijding voldoet aan de basisvereisten en begin 2010 beoordelen of de doelstelling is bereikt. Het kabinet heeft een strategie nationale veiligheid vastgesteld waarbij dreigingen op lange termijn worden gezien op hun economische, sociale en ecologische gevolgen. Duurzaamheid is hiermee onderdeel geworden van de strategie nationale veiligheid.

Dialogo

Het bestuur en de directie van de veiligheidsregio moeten niet te groot zijn. Een vaste multidisciplinaire kern is nodig die naar behoefte kan worden uitgebreid met andere partners. Het direct doorlinken van de 112-centrale voor mobiel verkeer naar de regio maakt aansturing vanuit die regio mogelijk.

FINANCIËN

FINANCIËLE BOX 5: VEILIGHEID, STABILITEIT EN RESPECT

in miljoenen euro	2008	2009	2010	2011
Enveloppe Capaciteit veiligheidsketen	100	200	300	400
Enveloppe Preventie c.a. (w.o. campussen):	50	75	100	150
• geweld en agressie	11	20	27	34
• jeugd en recidivisten (w.o. campussen)*	23	42	59	98
• overlast (w.o. 500 buurtagenten)	8	14	19	26
• georganiseerde criminaliteit	12	26	46	57
• terrorisme en radicalisering	16	25	32	37
• effectieve veiligheidsorganisatie en nieuwe veiligheidstechnologie	37	66	97	120
• crisisbeheersing en rampenbestrijding*	3	8	12	24
• overig	40	74	108	154
Enveloppe Aandeel GF in lokale veiligheid**	50	75	100	150

Enveloppe capaciteit veiligheidsketen en preventie (w.o. campussen)

Voor de aanpak van geweld en agressie wordt 34 mln. vrijgemaakt. Hieruit wordt o.a. extra politie-opsporing en DNA-onderzoek bij het NFI bekostigd. Ten behoeve van jeugd en recidivisten gaat er o.a. een extra inzet uit van ca. 100 mln. naar de nazorg van ex gedetineerden (o.a. in de gemeenten), gedragsbeïnvloeding bij de jeugd (w.o. campussen), aanpak van veelplegers en toezicht op TBS-ers. Voor de bestrijding van de overlast komen er o.a. 500 extra buurtagenten en wordt de

aanpak van heroïneverslaafden voortgezet.

Bij de georganiseerde criminaliteit wordt ingezet op o.a. de aanpak van cybercrime, financieel economische criminaliteit en fraude (o.a. om de taakstelling aan de ontvangstenkant te realiseren).

Bij de terrorisme en radicalisering wordt o.a. de informatievoorziening bij de AIVD versterkt en de weerbaarheid van instellingen tegen aanslagen. Voor een effectieve veiligheidsorganisatie wordt onder andere een impuls in de kwaliteit van de politie en de rechtspleging gepleegd.

* kan onderdeel zijn van bespreking over besteding accres.

** in te vullen bij bestuursakkoorden

Bij de crisisbeheersing en de rampenbestrijding vergt de invoering van veiligheidsregio's een extra impuls.

Enveloppe GF in lokale veiligheid

(w.o. buurtbudgetten) Uit deze enveloppe wordt in 2008 gestart met een storting van 50 mln. in het gemeentefonds ten behoeve van de bekostiging van uitgaven aan lokale veiligheid, waarover afspraken worden gemaakt in het bestuursakkoord.

6 Overheid en dienstbare publieke sector

MISSIE

Een dienstbare overheid stelt burgers centraal en is een organisatie waarin burgers zich herkennen. De dienstbare overheid werkt op basis van vertrouwen in burgers en professionals en verdient vertrouwen door haar respectvolle werkwijze en goede dienstverlening. De dienstbare overheid is ook een slagvaardige organisatie die met minder mensen meer kwaliteit levert. Kortom: de dienstbare overheid functioneert als bondgenoot van de samenleving.

De overheid verleent niet alleen diensten, maar stelt ook regels en maakt en handhaaft wetten. Bij dit alles is het voor burgers en bedrijven van belang snel te weten waaraan men toe is. Voor gemeenten en provincies geldt hetzelfde als voor de rijksoverheid.

Alle overheidslagen moeten samen iets voor burgers betekenen en niet publiekelijk tegenover elkaar staan. Dat vraagt een duidelijke onderlinge rol- en taakverdeling en goede samenwerking. Het rijk zal zich opstellen als partner bij het oplossen van maatschappelijke problemen, ook in relatie tot de andere landen van het Koninkrijk.

Cultuur heeft een op zichzelf staande waarde. Zij vertegenwoordigt onze immateriële rijkdom. Het kabinet zet zich daarom in voor een divers, hoogwaardig en toegankelijk aanbod van kunst, cultureel erfgoed en media.

“Ik vind dat privacy een van onze grondrechten is die we koste wat het kost moeten bewaken. Daar moet de overheid rekening mee houden bij terrorismebestrijding.”

Lukas van der Heeden

“Ik vind dat de overheid echt moet luisteren naar burgers. De punten uit de dialoog moeten daadwerkelijk gebruikt worden.”

mevrouw Wassenaar

“De overheid moet flink aan de slag om het alcoholgebruik onder jongeren te verminderen.”

W. Jelsma

Uit het Coalitieakkoord

Een waardevolle democratie, een verbindend bestuur en een dienende overheid zijn voorwaarden voor een duurzame ontwikkeling van onze samenleving.

PROBLEEMANALYSE

De overheid faciliteert en schept randvoorwaarden, zodat de samenleving zoveel mogelijk de ruimte krijgt om maatschappelijke problemen zelf op te lossen. De gemeente en provincie zijn de bestuurslagen waar de trits probleem-oplossing-vertrouwen het meest tastbaar is. Taken die het best door de decentrale overheden kunnen worden uitgevoerd, worden daar ook neergelegd.

ICT-toepassingen, internet en digitalisering zijn instrumenten die de dienstverlening van de overheid kunnen verbeteren. De overheid wordt toegankelijker. De e-overheid is ook een belangrijk middel bij de vermindering van de administratieve lasten van burgers en professionals. De afgelopen jaren zijn de administratieve

lasten van burgers al aanzienlijk verminderd. Maar er is nog veel meer winst te behalen. Bepaalde groepen merken nog te weinig van de vermindering. Een vrijwilliger is nog altijd vier keer meer tijd kwijt aan rompslomp dan een regulier gezin. Een gezin met een gehandicapt kind doet vijf keer zo lang over zijn administratie als een regulier gezin. De komende kabinetsperiode blijft de aandacht voor administratieve lasten van burgers en professionals daarom onverminderd hoog. Dit kabinet zal extra investeren in bijzondere groepen.

De overheid stelt zich als bondgenoot op, werkt vanuit vertrouwen en bejegt burgers op een respectvolle manier. Omgekeerd mag de overheid ook vertrouwen van de burgers krijgen. En willen werknemers met een publieke functie met

respect tegemoet getreden worden. Daar schort het nu te vaak aan.

De dienstbare overheid zal meer kwaliteit moeten leveren met minder werknemers. De opgelegde taakstelling is gedifferentieerd voor beleids-taken, staftaken, uitvoeringstaken, en inspectietaken.

Modernisering van het migratie-beleid is noodzakelijk. Het huidige toelatingssysteem met tientallen verblijfsdoelen voldoet niet meer. Door voortdurende wijzigingen en aanpassingen is de wet- en regelgeving complex en onoverzichtelijk geworden. Het kabinet wil de wet- en regelgeving daarom aanzienlijk

vereenvoudigen. Resultaat moet zijn dat er snel en slagvaardig kan worden ingespeeld op de behoeften van samenleving en arbeidsmarkt. De bijdrage die migranten aan de Nederlandse samenleving leveren kan dan veel meer centraal komen te staan.

Als hoogste doel van het cultuurbeleid streeft het kabinet naar een divers, hoogwaardig en toegankelijk aanbod van kunst, cultureel erfgoed en media. Een aantal problemen moeten worden opgelost voordat dit doel in zicht komt. Kracht en potentieel van de cultuursector

heid en herkenbaarheid van steden en landschappen neemt af. De kwaliteit van de leefomgeving kan veel beter. Onze monumenten vragen om investeringen en nieuwe methoden om waardevolle gebouwen weer een functie te geven in hun omgeving. De publieke omroep opereert in een overvol medialandschap met grote concurrentie van commerciële zenders en nieuwe media. De organisatie is complex en onvoldoende slagvaardig. De inkomsten staan onder druk en digitalisering bedreigt de opbrengsten uit reclame.

Een gezin met een gehandicapt kind doet vijf keer zo lang over zijn administratie als een regulier gezin.

De overheid ondersteunt ook andere voorzieningen, zoals kunst, cultuur en media. Kunst en cultuur geven glans aan het bestaan. Zij laten nieuwe, inspirerende perspectieven zien, ontroeren en houden ons een spiegel voor. Ook dragen zij bij aan sociale samenhang en een vitale economie.

worden nu onvoldoende benut. Ruimte voor excellentie, innovatie en talent is nog te beperkt. De behoefte aan kennis over onze nationale geschiedenis groeit, maar wordt onvoldoende beantwoord. De aantrekkelijk-

Mijn idee

Martin Bakker

“In mijn werk merk ik dat uitvoering en handhaving vaak moeilijker, complexer en emotioneel zwaarder is dan het werk van een beleidsambtenaar. En dat uitvoering en handhaving te weinig van de grond komt. De hogere schalen vallen toe aan beleidsmedewerkers. Het gevolg is dat iedereen die wat van zijn loopbaan wil maken, zich het liefst bezig houdt met beleidsvorming. Ik stel voor om een deel van de hooggeschaalde beleidsambtenaren een andere, meer uitvoeringsgerichte functie en functieomschrijving te geven. Dan gaan ze zich inzetten voor uitvoering en geven ze ook het goede voorbeeld aan anderen.”

Bron: www.samenwerkenaannederland.nl, 2007

“De overheid moet consequent zijn. Als je autofabrikanten emissie-eisen stelt, is het raar als je de APK-frequentie omlaag brengt. Want daar kun je juist bekijken of auto's aan de emissie-eisen voldoen.”

Rob van den Brink

DOELSTELLINGEN

6.1 EEN SLAG- VAARDIGE, INTEGERE EN DIVERS SAMENGESTELDE (RIJKS)OVERHEID

64 Het realiseren van een overheid die beter werk levert met minder mensen

Toelichting

De rijksoverheid moet kleiner én beter. In verband daarmee is voorzien in een reductie van de beleidsonderdelen met 20%, de ondersteuning met 25% en de inspecties met 20%. De uitvoering wordt naar verhouding gespaard. In totaal resulteert dit in een besparing van ca. € 630 mln, hetgeen neerkomt op bijna 13.000 functies (11.000 bij de ministeries en de ZBO's plus ca. 1800 bij door derden gefinan-

cierde uitvoerende diensten). Tegelijkertijd wordt er geïnvesteerd in een betere overheid. In het Programma Vernieuwing Rijksdienst is vastgelegd hoe de beoogde doelen bereikt kunnen worden. Het programma kent vier onderdelen.

- Beter beleid. Er zal meer worden gewerkt in projecten en programma's. Op deze manier wordt verkoking tegengegaan en kan efficiëncywinst worden behaald. Minder subsidies, aanpak van controles op controles (de zogenaamde controletoren) en het beter beoordelen van de uitvoerbaarheid van beleid horen hier ook bij. Ook de kennis- en adviesfunctie zal worden aangepast.
- Beter bedrijfsvoering. De bedrijfsvoering van het rijk kan worden verbeterd door efficiëncymaatregelen, betere samenwerking en meer gezamenlijke bedrijfsvoering.
- Minder last van de overheid.

Hier gaat het bijvoorbeeld om reductie van de administratieve lasten en het project Eenduidig toezicht.

- De overheid van de toekomst. Er zullen initiatieven worden genomen om ook na de afslanking te kunnen werken aan een betere overheid. Dit kan bijvoorbeeld door andere organisatievormen en werkwijzen te ontwikkelen en te werken aan een grotere flexibiliteit van de ambtenaar. Er wordt in kaart gebracht hoe het ministerie van de toekomst er organisatorisch, fysiek, bestuurlijk en staatsrechtelijk uitziet. Het zijn van goede werkgever die aantrekkelijk is op de arbeidsmarkt, hoort hier ook bij. Er wordt in de ontwikkeling van het zittende personeel geïnvesteerd. Overtollige medewerkers worden zoveel mogelijk van werk naar werk begeleid.

65 De Rijksoverheid heeft in 2011 een divers samengesteld personeelsbestand met een aandeel vrouwen in de Algemene Bestuursdienst van tenminste 25%

Toelichting

Het kabinet wil dat in 2011 30% van de nieuwe instroom in topfuncties en 50% van de overige functielagen binnen de publieke sector uit vrouwen bestaat. Voor de Algemene Bestuursdienst (ABD, de leidinggevende posities binnen het Rijk) is het doel van het kabinet dat in 2011 25% van de Algemene Bestuursdienst uit vrouwen bestaat. Concreet betekent dit dat er ieder jaar 25 vrouwen tot de ABD zullen moeten toetreden uit posities van onder directeursniveau of van buiten het Rijk.

Het kabinet wil dat in 2011 het aandeel allochtonen in het personeelsbestand van de publieke sector met 50% is toegenomen ten opzichte van 2007. Aan individuele werkge-

vers zal een diversiteitindex beschikbaar worden gesteld. Met behulp van dit instrument worden werkgevers in staat gesteld een op de organisatie toegespitst streefcijfer vast te stellen. De concrete ambitie van het kabinet voor de Algemene Bestuursdienst is dat in 2011 minimaal 50 medewerkers van allochtone afkomst in managementposities net onder ABD-niveau zijn ingestroomd. Deze medewerkers worden vervolgens door bureau-ABD intensief begeleid om een toekomstige functie binnen de ABD te gaan bekleden. Verder heeft het kabinet de ambitie om 2000 structurele stageplaatsen bij het rijk te realiseren. Er komt één traject voor het creëren van 1000 reguliere plaatsen op mbo/hbo/wo-niveau, en één traject voor 1000 plaatsen voor kansarme doelgroepen zonder startkwalificaties. Voor beide trajecten geldt dat 50% moet worden bezet door allochtone vrouwen en mannen.

Het kabinet wil dat in 2011 het uitstroompercentage van 50-plussers naar inactiviteit met 2%-punt is afgenomen ten opzichte van 2006. Al vanaf 2008 zullen er tekorten ontstaan op de

arbeidsmarkt. De overheid, die meestal hoogopgeleide mensen zoekt, zal daar last van krijgen. De verwachting is dat dit bij ongewijzigd beleid zal leiden tot arbeidsmarktknelpunten bij de overheid, bijvoorbeeld in het onderwijs. De concrete ambitie voor de ABD is managers vanaf de leeftijd van 57 actiever te benaderen om hun volgende carrièrestap te bepalen. Zo zal minder kennis en inzet voor de overheid verloren gaan. Per overheidssector zal nadere invulling worden gegeven aan de cijfermatige doelstellingen met betrekking tot vrouwen in topposities en diversiteitbeleid. Daarbij zal rekening worden gehouden met de arbeidsmarkt-omgeving. Zo zijn bij het Rijk meer vrouwen nodig, terwijl in het primair onderwijs juist behoefte is aan meer mannen. Gezien de taakstelling zal er de

komende jaren per saldo meer uitstroom dan instroom zijn. Dit heeft wel gevolgen heeft voor het realiseren van de diversiteitdoelstellingen.

Dialogo

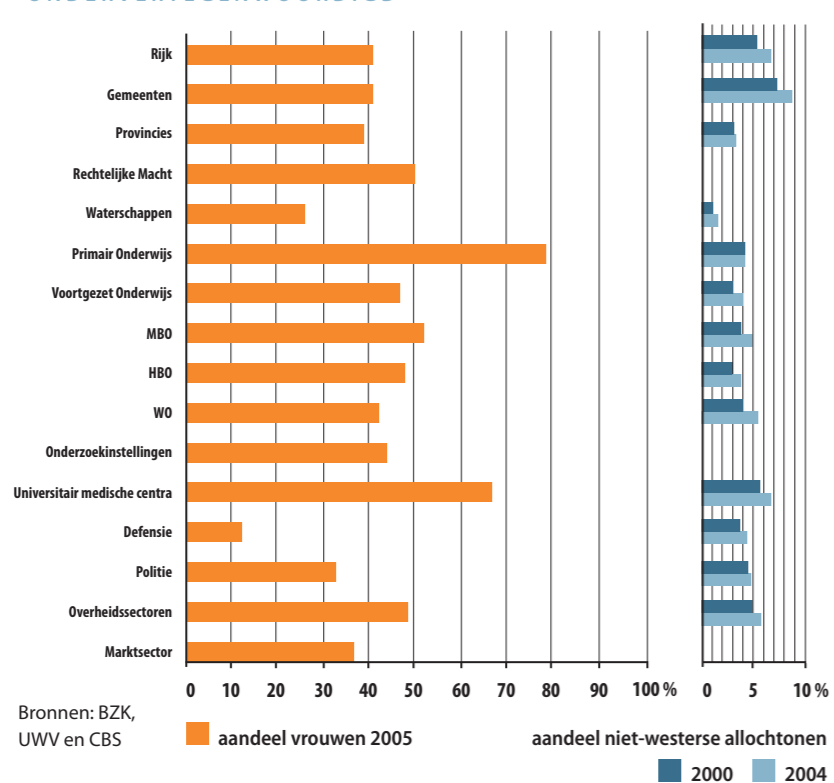
Het kabinet bespreekt met werkgevers van overheidssectoren de diversiteitdoelstellingen en het bevorderen van vrouwen in topposities. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zal als coördinerend minister periodiek aan de Eerste en Tweede Kamer rapporteren over het diversiteitdoelstellingen en het aandeel vrouwen in topposities binnen de veertien overheidssectoren.

66 Het voor 2011 introduceren van een wettelijk kader voor de maatschappelijke onderneming

Toelichting

De uitbreiding van de Europese In het coalitieakkoord is het voornemen uitgesproken de rechtsvorm maatschappelijke ondernemingen te introduceren. Publieke of semi-publieke taken op bijvoorbeeld het terrein van zorg, onderwijs en wonen kunnen dan worden uitgevoerd in de samenleving zonder al te gedetailleerde vormen van overheidstoezicht. Dit laat meer ruimte voor de professional. Een ander voordeel is dat er een garantie wordt verkregen voor het gebruiken van publieke gelden voor het maatschappelijk doel.

VROUWEN EN NIET-WESTERSE ALLOCHTONEN RELATIEF ONDERVERTEGENWOORDIGD

“Maak één loket voor het persoonsgebonden budget van gehandicapten. Dan hoeven we niet meer voortdurend alle verschillende instanties te bezoeken.”

Illya Soffer

67 Het versterken van burgerschapsvorming en van de grondwet

Toelichting

Burgerschapsvorming is sinds vorig jaar onderdeel van het onderwijsprogramma van het primair onderwijs. Aansluitend hierop wordt een Handvest verantwoordelijk burgerschap opgesteld. Hierin zullen onze belangrijkste democratische normen, waarden en beginselen en – heel belangrijk – de bijbehorende verantwoordelijkheden voor individuele burgers en instellingen aan de orde komen. Het uitdragen en handhaven van de elementen in het handvest zal kunnen bijdragen aan sociale samenhang, onderling respect en participatie in de publieke sector. Het handvest zal ook een rol kunnen spelen bij het overdragen van deze principes aan nieuwe generaties en nieuwe Nederlanders. Het kabinet zal het initiatief starten dat uiteindelijk moet leiden tot een breed gedragen handvest.

Het kabinet stelt dit najaar een staatscommissie in die eind 2008 advies uitbrengt over het versterken van de grondwet. De staatscommissie zal onder meer onderzoeken: de voor- en nadelen van een preambule, de toegankelijkheid voor burgers, de verhouding tussen grondrechten en de internationale rechten.

6.2 HET VERBETEREN VAN DE BESTUURLIJKE VERHOUDINGEN

68 Het realiseren van meer beleidsvrijheid voor medeoverheden

Toelichting

Met gemeenten respectievelijk provincies worden bestuursakkoorden gesloten waarin de inhoudelijke agenda voor de komende vier jaar wordt neergelegd. Het vergroten van de beleidsruimte van gemeen-

ten en provincies door decentralisatie van rijkstaken, zal een belangrijk onderdeel van deze akkoorden zijn. De beleidsvrijheid gaat samen met een vermindering van het aantal specifieke uitkeringen met 50% en het aantal rijksmonitoren met 25%. Het kabinet wil ook de bestuurlijke drukte verminderen. Dit kan bijvoorbeeld door het aantal betrokken bestuurslagen op bepaalde beleidsterreinen terug te brengen naar maximaal twee. Zo wordt formeel en materieel de bestuurlijke drukte teruggebracht. Het maakt bestuurders er ook van bewust dat minder overleg, minder deelnemers en minder papier écht kan.

Dialogoog

Rijk, provincies en gemeenten komen twee keer per jaar in het Overhedenoverleg bij elkaar. Tijdens deze bijeenkomsten worden de uitvoering van de bestuursakkoorden aangejaagd, knelpunten besproken en nieuwe plannen gemaakt.

6.3 DE PUBLIEKE DIENSTVERLENING MERKBAAR VERBETEREN

69 Het oplossen van de 10 meest gevoelde knelpunten bij administratieve lasten

Toelichting

De overheid wil een bondgenoot van de burger zijn. Daarom wordt bij het verminderen van de administratieve lasten de aandacht in eerste instantie gericht op de knelpunten waar de burger het meest last van heeft. Het kabinet heeft een inventarisatie gemaakt van de meest gevoelde knelpunten. Hieruit is een top 10 gekomen. Het kabinet zal deze top 10 opnemen in de bestuursakkoorden en zo afspraken maken over het aandeel van de medeoverheden in het verminderen van de administratieve lasten.

Naast de administratieve lastenvermindering voor burgers en bedrijven, besteedt het kabinet ook aandacht aan de vermindering van administratieve lasten van professionals in de (semi-) publieke sector. Het gaat hier dan onder andere om leraren, thuiszorgmedewerkers en agenten. Ook hier zal de aandacht vooral uitgaan naar de regels die belemmerend werken en het werkplezier verminderen.

ICT is cruciaal bij het verminderen van administratieve lasten voor burgers en bedrijven. Een groot deel van de administratieve lastenverlichting komt binnen bereik door meer inzet van ICT, bijvoorbeeld door het digitaal beschikbaar stellen van diensten. De (virtuele) infrastructuur moet daarom verder ontwikkeld worden. Om dit alles te bereiken, wordt de regie op de e-overheid versterkt.

Dialogoog

Het belangrijkste doel is dat burgers zelf ervaren dat het beter wordt wanneer administratieve lasten en ergernissen weg zijn. We zullen dus blijven luisteren naar burgers. Bijvoorbeeld via het meldpunt 'last van de overheid', via de rapportages van de Nationale Ombudsman of via burgerpanels. De top 10 van knelpunten komt op de website van BZK. De dialoog kan hiermee doorgaan en de top 10 kan hierdoor uitbreiden of veranderen.

De burgers geven de volgende top tien van knelpunten

- snel en zeker:** inzicht in wacht- en doorlooptijden en kortere wachttijden door afhandeling via internet
- eenvoudige aanvraag en verantwoording van bijstand:** eenvoudige (elektronische) aanvraag en efficiëntere verantwoording van de bijstand
- één keer je gegevens verstrekken:** alle inkomensafhankelijke regelingen in een persoonlijke internetpagina
- makkelijk een reisdocument verkrijgen:** aanvragen bij gemeentehuis naar eigen keuze en foto en vingerafdruk maken aan de balie bij paspoorten en identiteitskaart
- minder vergunningen:** direct aan de slag door verschuiving van vergunning naar algemene regels, bijvoorbeeld voor het kappen van een boom
- begrijpelijke taal:** eenvoudige formulieren voor het doorgeven van een verhuizing, aanvraag zorgvoorzieningen (bijvoorbeeld rollator) en aanvraag uittreksel GBA.
- meer vertrouwen:** meer verantwoordingsvrije bedragen in de zorg en sociale zekerheid
- een luisterend oor voor klachten:** problemen met de overheid oplossen door mediation in plaats van 'juridiseren' door bezwaar- en klachtprocedures
- ruimte geven aan vrijwilligers:** vrijwilligersorganisaties als groepen burgers behandelen in plaats van als bedrijven; maakt het organiseren evenementen makkelijker
- kwaliteit voorop:** minimaal een 7 voor overheidsdienstverlening

"Als het gaat om de gezondheidszorg moet het kabinet beter in de gaten houden hoe het beleid in de praktijk uitpakt. Kijk naar de jeugdzorg. Ze zeggen wel dat de wachtlijsten zijn weg-gewerkt, maar dat valt vaak vies tegen. Mijn eigen dochter is gedragsgehandicapt, dus ik weet waar ik het over heb."

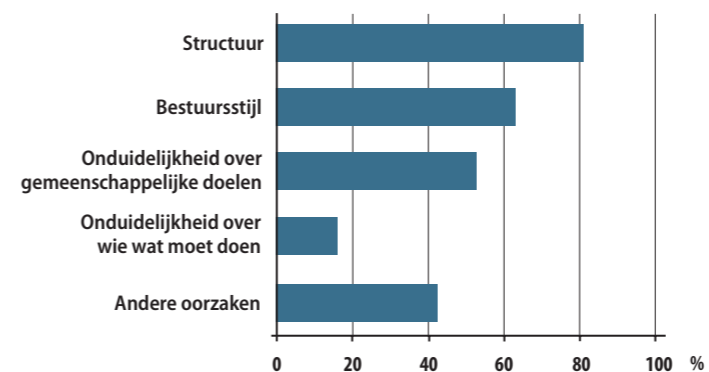
Rob de Lugt

OORZAKEN VAN BESTUURLIJKE DRUKTE

Om bestuurlijke drukte tegen te gaan wordt een experiment gedaan door het aantal betrokken bestuurslagen op bepaalde beleidsterreinen terug te brengen tot maximaal twee. Hierdoor wordt de structuur van de besluitvorming vereenvoudigd.

Bron: Staat van het bestuur (2006)

6.4 ASIEL EN MIGRATIE

70 Het verbeteren en versnellen van de asielprocedure

Toelichting

De verbetering van de asielprocedure moet leiden tot snelle duidelijkheid over blijven of teruggaan en tot het voorkomen van herhaling van zetten.

De zorgvuldigheid van beslissingen in de versnelde asielprocedure in de aanmeldcentra (AC-procedure) wordt vergroot. De 'normale' asielprocedure wordt met behoud van zorgvuldigheid versneld (verkort). Om de asielprocedure te verbeteren en te versnellen, worden maatregelen getroffen waardoor asielzoekers beter voorbereid

aan de asielprocedure kunnen beginnen en herhalingen van procedurestappen kunnen worden voorkomen. Ook wordt bekeken of de ruimere termijnen die de asielzoeker in de AC-procedure in de praktijk heeft, geformaliseerd kunnen worden. Case-management en het AC/behandelkantoormodel worden in principe onder één dak geïntroduceerd.

Dialogo

De verbetering en versnelling van de asielprocedure vindt plaats mede in het licht van de aanbevelingen van de commissie-Scheltema. Bij de (verdere) uitwerking van de asielprocedure zullen organisaties als Amnesty International, Vluchtelingenwerk Nederland, UNHCR, rechtsbijstand, VNG en Raad voor de rechtspraak worden betrokken.

71 Het daadwerkelijk doen terugkeren van vreemdelingen die geen rechtmatig verblijf hebben

Toelichting

Tegen illegaal verblijf wordt opgetreden. Daarnaast wil het kabinet de effectiviteit van het terugkeerbeleid en van het gecontroleerd vertrek vergroten van vreemdelingen die geen rechtmatig verblijf (meer) hebben. In eerste instantie wordt gestimuleerd dat de vreemdeling zelfstandig vertrekt. Zo nodig zal worden gewerkt aan het realiseren van gedwongen vertrek. De Dienst Terugkeer & Vertrek (DT&V) bevordert het zelfstandig vertrek uit Nederland van vreemdelingen van wie na een zorgvuldige procedure is vastgesteld dat zij geen recht

(meer) hebben op verblijf. De DT&V richt zich ook op het vertrek van illegale vreemdelingen die in het kader van toezicht zijn aangetroffen door de politie. In de werkwijze van de DT&V staat een op de persoon gerichte aanpak (case-management) centraal. De DT&V werkt bij de uitvoering van het terugkeerbeleid goed en intensief samen met de gemeenten. De medewerking van gemeenten aan de uitvoering van het terugkeerbeleid moet worden vergroot. Ook worden flankerende maatregelen uitgewerkt. Bijzondere aandacht is er voor een strategische benadering van landen van herkomst ter bevordering van medewerking aan het terugkeerbeleid en voor de relatie met ontwikkelings-samenwerking. De DT&V is zoals gepland in januari 2007 gestart met de werkzaamheden en zal naar verwachting medio 2007 volledig operationeel zijn.

Dialogo

De werkwijze van de DT&V heeft onder andere als doel de medewerking van gemeenten aan de uitvoering van het terugkeerbeleid te vergroten. Daarnaast worden gemeenten en andere bij de uitvoering van het terugkeerbeleid betrokken organisaties, zoals ngo's, waar mogelijk betrokken bij de ontwikkeling van flankerende maatregelen.

72 Verbeterde werking van de Vreemdelingenwet en het uitvoeren van een pardonregeling

Toelichting

Dit kabinet heeft besloten tot een pardonregeling, waarmee de nalatenschap van de oude Vreemdelingenwet wordt afgewikkeld. Deze regeling houdt in dat ambtshalve een verblijfsvergunning wordt verleend aan personen die aan bepaalde objectieve criteria voldoen. Het coalitieakkoord koppelt de regeling aan een aantal afspraken met betrekking tot juridische verankering en overeenstemming met de VNG over een aantal belangrijke zaken. Door een verblijfsvergunning te verlenen aan degenen die al lang in Nederland zijn en voldoen

aan de voorwaarden van de pardonregeling, kunnen de juridische procedures van deze personen worden beëindigd. Dit maakt het mogelijk om nieuwe achterstanden met kracht tegen te gaan en de uitvoering van de Vreemdelingenwet 2000 verder te verbeteren.

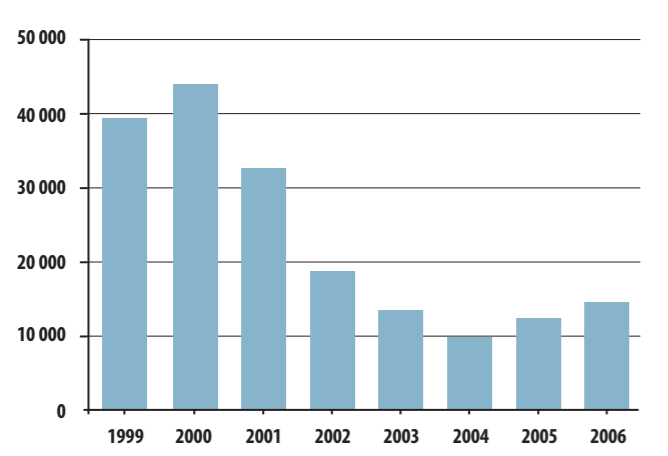
Dialogo

Met de gemeenten zijn bestuurlijke afspraken gemaakt om de pardonregeling goed te kunnen uitvoeren. Bij het opstellen van de regeling zijn VVN, INLIA, de LOGO-gemeenten en de G4 in de gelegenheid gesteld hun standpunt naar voren te brengen.

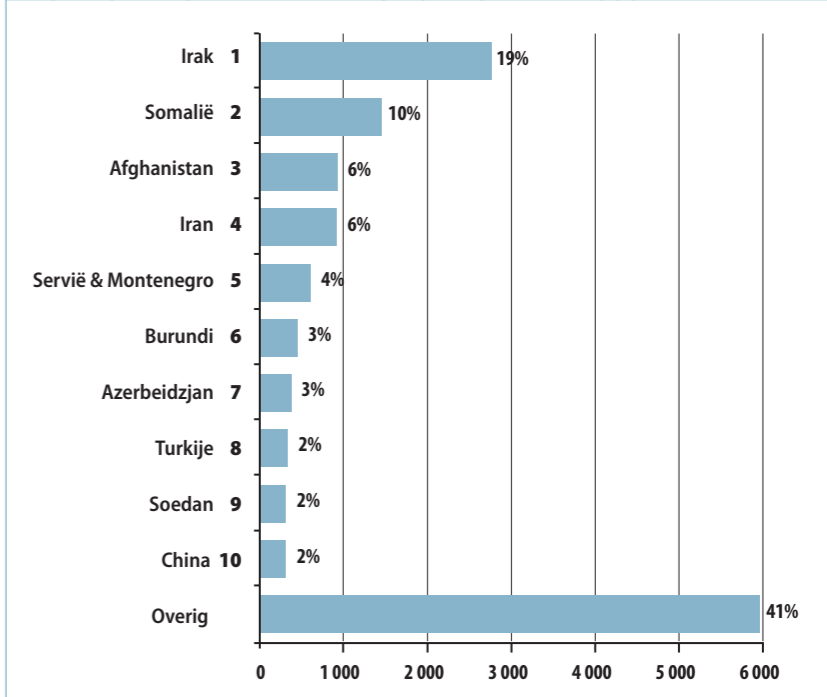
“Het generaal pardon is een heel goede zaak, maar ik ben benieuwd hoe het wordt toegepast. Ik werk al twintig jaar met asielzoekers. Ik ben voorstander van gelijke regels voor iedereen, maar dan wel op een mensvriendelijke manier toegepast. De IND moet met mensen omgaan zoals de overheid verwacht dat mensen in de samenleving met elkaar omgaan.”
Hans Goote

AANTAL ASIELVERZOeken STIJGT NA DALING

Bron: Vreemdelingenketenrapportages

TOP 10 LANDEn VAN HERKOMST ASIEL IN 2006

Bron: De IND belicht, Jaarresultaten 2006

6.5 KUNST EN CULTUUR GEVEN GLANS AAN HET BESTAAN

73 Alle jongeren tot 18 jaar raken actief of passief vertrouwd met cultuur en kunstvormen en met de Nederlandse geschiedenis

Toelichting
Er komt een nieuw stelsel voor subsidies voor kunst, gericht op een divers aanbod, excellentie en brede toegankelijkheid. Toegankelijkheid is met name voor jongeren van belang. Om jongeren vertrouwd te maken met kunst, komen er acties op drie niveaus. Binnen het onder-

wijs worden de voorwaarden voor scholen om te voldoen aan de kerndoelen en eindtermen wat betreft kunst en cultuur verbeterd. Er komt ook een programma leesbevordering. Verder wordt er een fonds voor cultuurparticipatie en amateurkunst ingesteld dat kunst- en cultuurbeoefening gericht kan ondersteunen. De derde actie is het oprichten van een Nationaal Historisch Museum.

Dialogo
Het vergroten van cultuurparticipatie is een gemeenschappelijke prioriteit van de rijksoverheid, provincies, gemeenten, culturele instellingen en het onderwijs. Met hen zal worden besproken hoe het fonds voor cultuurparticipatie en amateurkunst verder vorm krijgt.

6.6 EEN MODERN MEDIALANDSCHAP

74 Het aanbod van de publieke omroep is kwalitatief hoogwaardig en crossmediaal en richt zich op een breed en divers publiek

Toelichting
Het kabinet wil in de media belangrijke waarden als onafhankelijkheid, verscheidenheid, toegankelijkheid en kwaliteit zeker stellen. Het kabinet hecht daarom aan een sterke publieke omroep en aan een onafhankelijke en pluriforme pers. Het mediagebruik verandert onder invloed van digitalisering; jongere generaties

besteden meer tijd achter het beeldscherm van hun computer dan voor de televisie. Daarom wil het kabinet innovatief gebruik van ICT door media en culturele instellingen bevorderen. De (multimediale) taak van de publieke omroep wordt duidelijk vastgelegd in de dit najaar in te dienen mediawet. Er worden meerjarige prestatieafspraken met de publieke omroep gemaakt over investeringen in de kwaliteit van het aanbod (o.a. kunst, cultuur en jeugd). Extra geld worden bestemd voor nieuwe media en voor verbetering en vernieuwing van de programmering.

Dialogo
Alle partijen die actief zijn voor en in de landelijke publieke omroep zijn verheugd dat het kabinet kiest voor een sterke publieke omroep met

een multimediale taak. De financiële impuls zorgt ervoor dat de omroep zijn maatschappelijke opdracht weer op een beter niveau kan vervullen. Na jaren van financiële krapte wil de publieke omroep investeren in publieke kwaliteit (kunst, cultuur, jeugd, documentaire, wetenschap, evenementen) voor een breed en divers publiek.

FINANCIËN

FINANCIËLE BOX 6: OVERHEID EN DIENSTBARE PUBLIEKE SECTOR

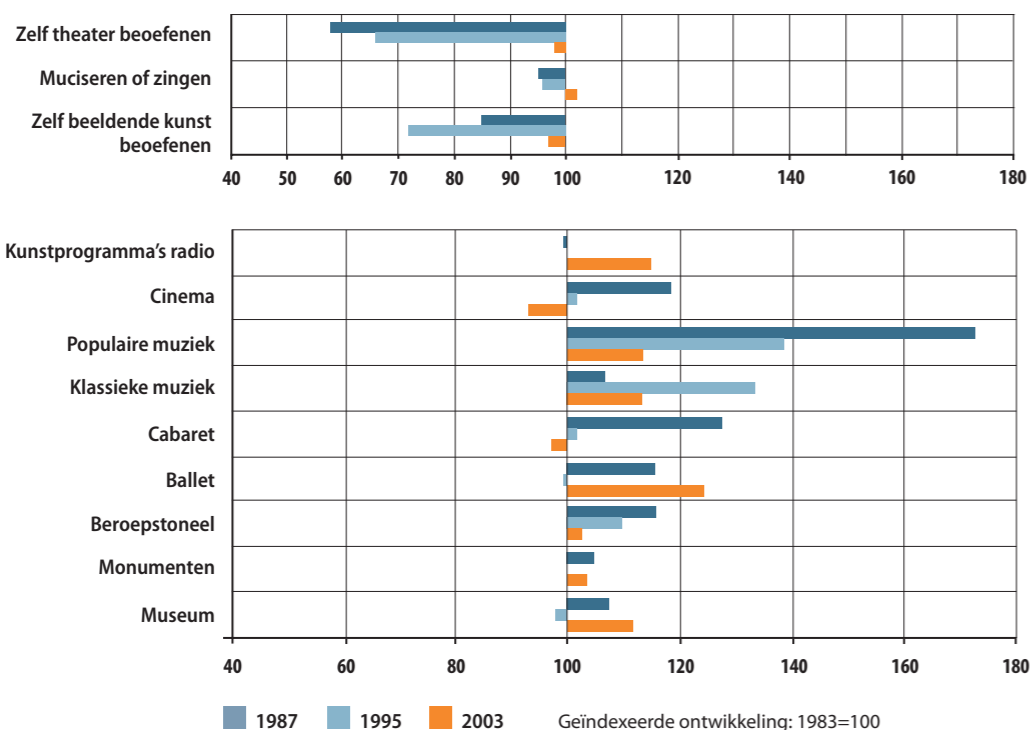
in miljoenen euro	2008	2009	2010	2011
Enveloppe Publieke omroep	50	50	50	100
• herstel reguliere programmering, financiële buffer, nieuwe media, verbetering en vernieuwing van de programmering	50	50	50	100
Enveloppe Cultuur en monumenten	25	50	75	100
• nationaal historisch museum	2	3	5	12
• overig (cultuur participatie en amateurkunst, innovatie en excellentie, monumenten)	23	47	70	88
Enveloppe aanvullend accres Gemeentefonds (GF)	100	200	300	400

Enveloppe Publieke omroep
In het coalitieakkoord is het belang aangegeven van een pluriforme, toegankelijke en kwalitatief goede publieke omroep. Middelen uit deze enveloppe worden ingezet voor onder andere herstel reguliere programmering, nieuwe media en verbetering en vernieuwing van de programmering.

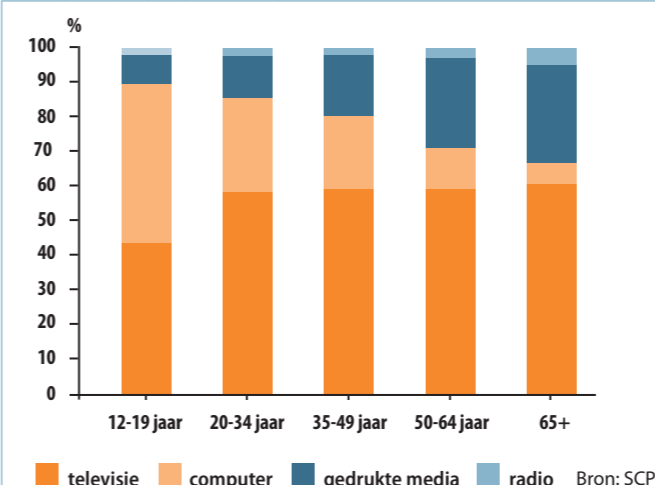
Enveloppe Cultuur en monumenten
Het kabinet heeft in het coalitieakkoord aangegeven belang te hechten aan een divers kunst en cultuur aanbod voor een breed publiek. Middelen uit deze enveloppe worden onder andere ingezet voor het bevorderen van cultuurparticipatie (onder andere via een

fonds voor cultuurparticipatie en amateurkunst), meer ruimte voor innovatie en excellentie en voor de komst van een Nationaal Historisch Museum, dat bijdraagt aan een beter historisch besef van de Nederlandse geschiedenis. Verder worden extra middelen beschikbaar gesteld voor het monumentenbeleid.

CULTUURBEREIK: BEOEFFENEN AMATEURKUNST EN CULTUUR BEZOEK

MEDIAGEBRUIK IN UREN PER WEEK

© 2007 Ministerie van Algemene Zaken, Den Haag

Ontwerp en vormgeving

Eden Design & Communication, Amsterdam

Druk

Koninklijke De Swart, Den Haag

Fotografie

Aartjan Renders en Ruben Eshuis (vrijstaande beelden)
en Martijn Beekman, Jacqueline Bosman,
Emiel Elgersma, Paul Hilkens, Hans Kouwenhoven,
Tjitske Sluis, Martine Sprangers en departementen
(overige foto's)

Het beleidsprogramma 2007-2011 is digitaal in te zien
en te downloaden via www.regering.nl. Gedrukte
exemplaren kunnen besteld worden bij Postbus 51
(www.postbus51.nl of 0800 – 8051).
